

FRÉTTABRÉF BSSL

EFNI BRÉFSINS:

Kynbótasýningar hrossa á Suðurlandi 2006	1
Afgreiðsla styrkumsókna	2
Staðan í framleiðslu og sölumálum mjólkur	2
Aðalfundur BSSL	4
Viðurkenning fyrir besta nautið f. 1999	7
Búnaðarþingskosningum lokið	7
Merkingar og merkjapantanir	7
Of heitt í Íslenskum fjósum	8

Á DÖFINNI:

Kynbótasýningar hrossa

- 15.5 - 26.5: Hafnarfjörður
- 29.5 - 16.6: Gaddstaðaflatir, Hellu
- 6.6 - 15.6: Kópavogur
- 14.6: Hornafjörður

Kynbótasýningar hrossa á Suðurlandi

Einn af árlegum vorboðum eru kynbótasýningar hrossa. Á síðasta ári voru dæmd 511 kynbótahross á starfssvæði Búnaðarsambands Suðurlands. Þar sem landsmót verður í ár á Vindheimamelum er nokkuð víst að enn fleiri hross koma til dóms nú. Reiknað er með því að dómur standi samfleytt frá 15. maí til 16. júní. Dæmt verður frá mánudegi til fimmtudags en yfirlitsýning á föstudögum rétt eins og verið hefur undanfarin vor. Undarteking frá þessu er að seinni yfirlitssýningin í Kópavogi verður væntanlega á fimmtudegi 15. júní. Ekki verður dæmt um helgar. Þurfi að bæti við dögum verður þeim bætt framan við sýningar. Að þessu sinni verða fjórar sýningar í umsjón Búnaðarsambandsins þær eru;

Sörlastaðir í Hafnarfirði

dagana 15. til 26. maí

Tekið við skráningum í síma 480 1800 dagana 2. til 5. maí

Héraðssýning Gaddstaðaflötum

dagana 29. maí til 16. júní

Tekið við skráningum 15. til 19. maí

Kópavogur dagana 6. til 15. júní

Tekið við skráningum í síma 480 1800 dagana 15. maí til 19. maí. Aukaskráningardagur verður 26. maí fyrir þá sem sýndu hross í Hafnarfirði og vilja spreyta sig aftur.

Hornafjörður 14. júní

Tekið við skráningum í síma 470 8088 dagana 6. til 7. júní.

Því miður verða sýningar á Gaddstaðaflötum og í Kópavogi á sama tíma en vegna fjölda hrossa er ómögulegt að komast hjá því að þessar tvær sýningar skarist. Knapar verða því að gera upp við sig á hvorri sýningunni þeir vilja vera. Varðandi sýninguna í Hornafirðinum verður hún felld niður ef skráningar verða færri en 15.

Hægt er að skrá hross til sýningar á heimasíðu Búnaðarsambandsins, www.bssl.is. Sýningargjald á hvert hross er 10.500 kr. Ef hross er einvörðungu skráð í byggingardóm er sýningargjaldið 7.000 kr. Það skal hins vegar skýrt tekið fram að nauðsynlegt er að geta þess um leið og hrossið er skráð að það eigi einungis að mæta í byggingardóm ef það er ekki gert er lítið svo á að það eigi að fara í fullnaðardóm. Hafi greiðsla ekki borist í síðasta lagi í lok síðasta skráningardags er viðkomandi hross ekki skráð í mót. Sýningargjöld er hægt að greiða á skrifstofu Búnaðarsambandsins að Austurvegi 1 á Selfossi eða inn á reikning nr. 0152-26-1618, kt: 490169-6609. Ef greitt er í banka er mikilvægt að biðja bankann um að faxes strax greiðslukvittun til Búnaðarsambandsins, faxnúmerið er 480 1818. **Mjög brýnt er að merkja greiðslu með númeri og nafni hrossins.** Ef greitt er í gegnum netbanka vinsamlegast sendið greiðslukvittun á netfangið helga@bssl.is. Hægt er að greiða sýningargjöldin með kreditkorti. Endurgreiðsla á sýningargjöldum kemur aðeins til greina ef látið er vita um forföll áður en sýningar hefjast. Ekki er um fulla endurgreiðslu að ræða heldur einungis 8.000 kr. Helstu breytingar frá því í fyrra eru þær að dómurum er aftur fjölgað í þrjá. Nýjum flokki stóðhesta hefur verið bætt við þ.e. 6 vetra en áður voru 6 vetra stóðhestar í sama flokki og eldri hestar. Þetta er sama fyrirkomulag og er í hryssuflokkunum. Varðandi dóma á tölti verður sú regla viðhöfð að til þess að hross geti fengið 9,0 fyrir tölt þarf það að fá í það minnsta 8,0 fyrir hægt tölt og til að fá 9,5 eða 10,0 verður hrossið að ná í það minnsta 8,5 fyrir

Framh. af forsiðu

hægt tölt. Skylda er að spattmynda stóðhesta 5 vetra og eldri en í fyrra var þess einungis krafist að stóðhestar 5 og 6 vetra væru spattmyndaðir. Boðið verður upp á DNA-sýnatöku úr hryssum fyrir þá sem þess óska. Kostnaður af greiningu og sýnatöku er að fullu greiddur af hesteiganda samtals 3.200 kr/hross m. vsk. Að gefnu tilefni skal það tekið fram að það er ófrá-víkjanleg regla að búið sé að taka blóðprufu úr öllum stóðhestum sem koma til dóms, jafnt ungfolum sem eldri hestum. Öll hross sem koma til dóms verða að vera einstaklingsmerkt, þ.e. frost- eða örmerkt. Nánari upplýsingar er að finna á heimasíðu BSSL, www.bssl.is.

Halla Eygló Sveinsdóttir
Hrossaræktarráðunautur Bsb. Suðurlands

Afgreiðsla styrkumsókna vegna þróunar- og jarðabóta

Borist hafa mjög margar styrkumsóknir vegna þróunar- og jarðabóta, verkefnaflokks 6, er tengist bættum aðbúnaði búfjár og vinnuaðstöðu. Í mörgum tilfellum standast þessar umsóknir ekki þær kröfur um fylgigögn sem settar eru vegna þessa verkefnaflokks. Á næstu dögum verður þessum umsækjendum gefinn stuttur frestur til að skila fullnægjandi gögnum.

Vegna þessa verður styrkumsóknum vegna verkefna tengdum búfjárhaldi og vinnuaðstöðu ekki svarað fyrr en í kringum 10. maí. Umsækjendur í aðra verkefnaflokka eiga von á svari um þessi mánaðamót.

Staðan í framleiðslu- og sölumálum mjólkur

Frá áramótum hefur verið mun meiri framleiðsla á svæði MS-Selfossi en árið áður. Miðað við fyrstu 16 vikur ársins er framleiðslan á Suðurlandi rúmlega 5,5% meiri en sama tímabil árið á undan. Á öllu svæði MS hefur innvigtun aukist á sama tíma í heild um 3,8% miðað við sama tímabil 2005. Hins vegar er aukningin á landsvísu ekki nema um 1,9% sama tímabil. Þetta þýðir með öðrum orðum að þó svo veruleg aukning hafi orðið í innvigtun á Selfossi þá hafa önnur svæði ekki náð að fylgja þessu eftir. Jafnframt er rétt að hafa í huga að samdráttur var verulegur á innvigtun haustmánuða liðins árs í samanburði við haustið á undan.

Sala mjólkurvara hefur gengið mjög vel undanfarna mánuði og miðað við sölu síðustu 12 mánuða má reikna með að á verðlagsárinu verði sala á próteingrunni um 113 milljónir lítra en greiðslumarkið er 111 milljónir lítra fyrir þetta verðlagsár.

Rétt er einnig að hafa í huga að framleiðsla síðasta verðlagsár var um 111,4 milljónir lítra og landsframleiðslan, það sem af er verðlagsárinu, er enn undir því sem hún var í fyrra á sama tíma.

Þó svo að það hafi verið mikil framleiðsla undanfarnar vikur hér sunnanlands, þá virðist vera full þörf á að reyna halda uppi framleiðslu eins og kostur er í sumar svo

hægt verði að uppfylla þarfir markaðarins og jafnframt að laga slaka birgðastöðu. Mikilvægt er því að leggja áherslu á nýtingu beitarinnar í sumar fyrir kýr og kvígur.

Runólfur Sigursveinsson

Greiðslur fyrir umframmjólk

Eins og öllum mjólkurframleiðum er væntanlega kunnugt hafa mjólkurbúin ákveðið að greiða fullt afurðastöðvarverð fyrir alla umframmjólk á þessu verðlagsári. Greiðslan er nú 45,45 kr/l miðað grundvallar efnainnihald. Til viðbótar þessum greiðslum kemur C-greiðsla á alla framleidda mjólk í júlí og ágúst. Reikna má með að hún gæti orðið um 7 kr/l í júlí og um 11 kr/l í ágúst. Loks er rétt að geta þess að ávallt kemur enn frekari bein-greiðsla til þeirra sem framleiða umfram greiðslumark frá þeim sem ekki ná að nýta til fulls sitt greiðslumark. Því er ekki óvarlegt að álykta að greiðslur fyrir umframmjólk geti orðið allt 55 til 60 kr/l í sumar. Í þessu sambandi er rétt að hafa í huga að framleiðsla mjólkur af beit ætti að vera ódýrasta framleiðsluaðferðin enda byggir framleiðsla landa eins N-Sjálands á beit.

Runólfur Sigursveinsson

Nokkur mikilvæg atriði um sumar- fóðrun -beit mjólkurkúa

Lykilatriði í markvissri nýtingu beitar fyrir mjólkurkúr er skipulag, stjórnun og eftirlit. Þar koma við sögu meðal annars eftirfarandi atriði sem hver og einn verður að meta út frá eigin aðstæðum:

- **Hvernig er staða kúnna á mjólkurskeiðinu ?**
Ástæða getur verið að skipta hópnum m.t.t. beitar og stöðu kúnna í framleiðslu.
Fara þarf yfir burðartíma kúnna og eins burðartíma á 1.kálfsvígum, þarfir kúa sem eru að fara í geld stöðu eru allt aðrar en hámjólka kúa.
- **Hvaða spildur á að nota ?**
Of oft eru þetta gömul tún með mjög blönduðum túngróðri sem kúnum er ætlað að nýta. Í raun þurfa kýrnar aðgengi að ferskri, einsleitri beit t.d. nýleg vallarfoxtún, á sama hátt og við leggjum áherslu á aðra fóðuröflun með vallarfoxgrasi. Jafnframt mega spildur ekki liggja of langt frá fjósi, hámark 400-600 metrar.
- **Hvernig á að haga brynningu kúnna ?**
Vatnsþörf kúa er mikil, hún er væntanlega um 40-60 lítrar á dag þegar nýtt kúnna er 20 til 30 lítrar á sólarhring, háð umhverfishita og þurfnir fóðurs.
Mikilvægt er að þær hafi gott aðgengi að vatni og þurfi sem minnst að hafa fyrir því að nálgast það.
- **Hvaða beitarSKIPULAG á að nota ?**
Ýmis tilbrigði er hægt að nota, mælt er með hólfabeit og/eða beit með rafgirðingu. Hólfabeitin kostar ekki eins mikla vinnu og beit með færslu rafgirðingar.
Grundvallaratriði er, ef hólfabeit er notuð, að hólfín séu ekki of stór og síðan þegar kýrnar fara á nýtt hólf, að fyrri beitarhólfið fái hvíld og/eða slátt og sé friðað til að endurvöxtur verði tiltölulega jafn og auðvelt að nýta það aftur síðar til beitar.
- **Hvenær á að setja út og hvenær á að hýsa kúr (vor, haust) ?**
Almennt á það við í þessu sambandi að setja gripi tiltölulega snemma út, jafnvel þó lítil sem engin beit er komin, þeim verður minna um fóðurbreytinguna og ættu að halda lyst á heyi enda sé það þá gæðafóður. Taka þær frekar fyrir inn áður en haustslagviðrin fara að hafa veruleg áhrif.
- **Á að hýsa kýrnar á nóttunni ?**
Svar við þessu getur verið háð aðstæðum á hverjum stað. Í rannsóknnum á beitaratferli mjólkurkúa erlendis hefur komið fram að þegar kúr eru á beit þá nota þær útiveruna á mismunandi hátt. Þær bíta í lotum, oft 4-6 lotur á sólarhring, nýta beit mjög lítið yfir nóttina en lengsta beitarlotan er yfirleitt síðla dags

(40% af dagsskammtinum) og þá eftir kvöldmjaltir og þar til næturhúmið fellur á.

- **Hvað með hey- og kjarfóðurgjöf með beit ?**
Til að tryggja jafnvægi í vömb kúnna og draga úr sveiflum er mælt með því að kúnum sé gefið hey með beittinni allt sumarið. Við mjög sterka beit eins og kálbeit þá er nauðsynlegt að kúr hafi aðgengi að eitthvað trénuðu fóðri til að halda vambarstarfsem inni í lagi. Magnið sem þær taka til sín af slíku „fóðri“ má samt sem áður ekki vera mikið.
Góð beit er orku- og próteinrík og þá ætti að vera hægt að nota fóðurblöndu sem væri með tiltölulega lágt próteininnihald. Eins kemur vel til greina að nota bygg sem viðbótarfóður með beit. Við bestu beitar-skilyrði ættu kúr að geta mjólkað 18-20 kg/dag af beittinni eingöngu.
- **Hvað með nýtingu græn fóðurs ?**
Til að halda uppi nægilegum orku- og próteinstyrk á beit er eðlilegt að nota græn fóður sem hluta af beitarSKIPULAGinu og þá einkum á tveimur álagstímum. Í fyrsta lagi að brúa bilið frá 1.slætti að hánni og í öðru lagi að viðhalda ferskleika beitarinnar síðsumars/haust. Nánar má lesa um mismunandi nýtingarmöguleika græn fóðurs í síðustu tölublöðum Bændablaðsins þar sem ýmsir reyndir „beitarbændur“ lýsa reynslu sinni.

Að lokum

Rétt nýting beitar byggir á að gefa sér tíma í undirbúning; hvaða spildur ætla ég að nota ?

Hversu marga hektara þarf ?

Hver verður gripafjöldinn ?

Hvernig á að sinna brynningu ? o.s.frv.

Eitt af því sem eðlilegt er að skoða; á að slá t.d 1-2 hektara mjög snemma til að fá „háarbeit“ enn fyrir en venja hefur verið ?

Mikilvægt er að hafa hreinar grastegundir í beitaráttinum og nota nýleg tún. Kýrnar á þessum tíma sem fóðra á til afurða gera sömu kröfur um gæðafóður eins og á öðrum tímum ársins.

Mikilvægt er að hreinsa landið eftir þörfum og eftir hvert beitaráttmabil.

Bregðast þarf við áður en afleiðingarnar koma fram í tanknum !

Runólfur Sigursveinsson

Frá aðalfundi BSSL 21. apríl sl.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands var haldinn 21. apríl s.l. á Flúðum. Á fundinum voru fjölmörg mál rædd en segja má að gagnrýni á Landbúnaðarstofnun hafi verið nokkuð fyrirferðarmikil eins og sjá má á samþykktum fundarins hér neðar.

Eggert Pálsson á Kirkjulæk gaf ekki kost á sér til áframhaldandi setu í stjórn og í hans stað var Ragnar Lárusson í Stóradal kjörinn. Sigurlaug Hanna Leifsdóttir í Nýjabæ var kjörin í varastjórn í stað Ragnars. Búnaðarsambandið þakkar Eggerti góð störf í þágu þess en hann hefur setið í stjórn frá 1994.

I
Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, leggur til að Búnaðarsambandið bjóðist nú þegar til að aðstoða sauðfjárþændur á riðusvæðum við öll samskipti við hið opinbera varðandi gerð niðurskurðarsamninga og efnidir á þeim.

Greinargerð:
Allmargir þændur á félagssvæðinu hafa skorið niður undanfarin ár í baráttunni við riðuveiki. Reglur um bætur eru flóknar og mörg álitamál geta komið upp á hverjum bæ fyrir sig. Viða hefur dregist að fá gengið frá samningum og oftast en ekki hefur þændum gengið brösuglega að fá hið opinbera til að standa við gerða samninga.

Margir eru vanbúnir til að gæta hagsmuna sinna þar sem um svo flókin og umfangsmikil mál er að ræða og er því löngu tímabært að þær stofnanir sem reknar eru til að gæta hagsmuna bænda og leiðbeina þeim, taki málið upp og komi þessu fólki til aðstoðar.

Það yrði þændum mikill styrkur að fá dugandi ráðunaut til liðs við sig og að geta leitað til hans um upplýsingar og ráðleggingar í þessum erfiðu málum.

Hér er um töluverða hagsmuni að tefla fyrir þá þændur sem hafa skorið niður og ekki ríður minna á fyrir sauðfjarræktina á Íslandi að árangur náist í baráttunni við riðuveiki.

II
Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, fer fram á við landbúnaðar- og fjármálaráðherra að þeir beiti sér fyrir því að þeir fjármunir sem samþykkt þingsályktun um landgræðsluáætlun 2003-2014 gerir ráð fyrir að sé veitt í landbótasjóð skili sér að fullu. Aðeins hafa 42 milljónir verið til ráðstöfunar af 90 milljónum sem áætlun 2003-2006 hljóðaði upp á.

Greinargerð:
Stórauknar kröfur eru gerðar til bænda um uppgræðslu á afréttum og heimalöndum vegna gæðastýringar í sauðfjarrækt. Fjármögnun þessara uppgræðsluverkefna er að

nánast öllu leyti háð fjárframlögum úr landbótasjóði. Ekki er ásættanlegt að þændur beri auknar álögur vegna landbótaáætlana ef ríkið skorast undan að standa við sinn hlut.

III
Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, lýsir vanþóknun á þeim vinnubrögðum sem Embætti yfirdýralæknis hefur viðhaft undanfarin ár, hvað varðar viðskipti við þændur sem glímt hafa við búfjárjúkdóma. Fundurinn krefst þess að Landbúnaðarstofnun komi þessum málum nú þegar í betra horf, fari að lögum og standi við gerða samninga.

IV
Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, fer fram á við stjórn BSSL að betur sé gerð grein fyrir afdrifum og eftirfylgni þeirra ályktana sem hlotið hafa samþykki aðalfundar árinu áður.

V
Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, beinir því til Landbúnaðarstofnunar og landbúnaðarráðuneytis að sett verði fram skýr skilyrði um að áburðarsalar birti á samræmdan hátt efnainihald þess áburðar sem þeir ætla að bjóða til sölu hér á landi.

Greinargerð:
Um þessar mundir er töluverð samkeppni í sölu áburðar hér á landi en áburðarsalar setja efnamagn áburðarins ýmist fram í hreinum efnum, sýrlingum eða hvoru tveggja. Á þetta fyrst og fremst við um framsetningu í innihaldi áburðar á fosfór og kalí en þó hefur komið fyrir að önnur steinefni hafi líka verið birt með ósamræmdum hætti. Þetta ósamræmi veldur stundum alvarlegum ruglingi og miskilningi og getur valdið því að þændur þanti og noti í raun rangar áburðartegundir miðað við þarfir. Skaðinn getur komið fram hvort heldur sem er í dýrari áburðarkaupum en þarf að vera og ekki síður í óheppilegum efnahlutföllum gróffóðurs sem getur haft slæm áhrif á heilsufar búfjár.

Ósamræmd framsetning býður auk þess upp á hættuna á að þeir aðilar sem birta efnamagn áburðar í sýrlingum njóti þess að þændur telji þeirra áburð efnameiri og þar með ódýrari miðað við efnamagn. Framsetningin ein og sér skekkir því samkeppni.

Á það skal bent að í áratugi hafa íslenskar áburðarleiðbeiningar miðast við hrein efni í ræðu og riti og því væri eðlilegt að gera kröfu um að allir áburðarsalar settu fram og auglýstu efnamagn áburðar í hreinum efnum eingöngu.

Frá aðalfundinum á Flúðum.

VI

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, tekur undir tillögu frá aðalfundi Landssambands kúabænda sem haldinn var í Reykjavík 6. og 7. apríl 2006 um áskorun til Landbúnaðarstofnunar að birta ætíð upplýsingar um þær áburðar- og fóðurtegundir sem ekki standast kröfur hennar og upplýsa hvernig þeim er ráðstafað.

Greinargerð:

Á heimasíðu Aðfangaeftirlits kemur fram að árið 2004 voru tekin 31 sýni úr innfluttum áburði frá nokkrum innflytjendum, þar af reyndust 8 sýni ekki standast uppgefin gildi. Árið 2005 voru síðan tekin 45 sýni, þar af stóðust 10 sýni ekki uppgefin gildi. Ekki kemur fram um hvaða tegundir áburðar er að ræða eða frá hvaða innflytjendum hann er, né heldur hvernig honum er ráðstafað. Þar eð sýni úr umræddum áburðartegundum eru væntanlega ekki tekin fyrir en hann er kominn til landsins, hlýtur að vakna sú spurning hvað gert er við hann. Er það raunin að hann sé seldur á markaði eða er honum ráðstafað með öðrum hætti. Það hlýtur að vera sjálfsögð krafa bænda að þeir viti hvort á markaði eru slík vara og þá hver hún er og frá hvaða seljendum.

VII

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006 tekur undir ályktun síðasta búnaðarþings, um að vinna við endurnýjun aðstöðu Nautastöðvar BÍ verði hraðað. Jafnframt leggur fundurinn þunga áherslu á að komi til flutnings stöðvarinnar verði kostir þess að staðsetja hana í Gunnarsholti skoðaðir í alvöru m.t.t. sjúkdómavarna og rekstrarhagkvæmni.

Greinargerð:

Í ályktun síðasta búnaðarþings er lögð áhersla á að kanna til hlítar þá kosti sem fyrir liggja með tilliti til kostnaðar, rekstraröryggis og staðsetningar. Jafnframt segir í greinargerð að „skoða verði til hlítar þær staðsetningar sem til greina koma út frá öryggi, fagumhverfi og nálægð við notendur“. Gunnarsholt er vel í sveit sett hvað varðar smit-

varnir og hreinleika umhverfis en varasamt er að staðsetja einangrunarstöð í nálægð við búfénað sem borið getur með sér smitsjúkdóma eins og garna- og riðuveiki. Enn fremur má minna á að Gunnarsholt er í öflugasta nautgriparæktarhéraði landsins. Í því sambandi má geta þess að af síðustu 59 kálfum sem teknir voru inn á stöðina voru 38 af Suðurlandi. Á svæðinu er stundað kröftugt fagstarf á sviði landbúnaðar, í námunda við er rekin ein öflugasta leiðbeiningamiðstöð landsins í nautgriparækt og greitt til allra átta hvað varðar samgöngur. Eins er í Gunnarsholti gnótt bygginga- og ræktunarlands, því yrði rúmt um starfssemina og fóðuröflun hagkvæm. Að lokum tekur fundurinn undir með búnaðarþingi þar sem lögð er þung áhersla á að málinu verði hraðað og það unnið í sem allra bestri sátt við notendur.

VIII

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, skorar á Landbúnaðarstofnun að hluti þess gjalds sem innheimtur er í gegnum einstaklingsmerkingakerfið MARK, renni til búnaðarsambanda þar sem verulegur kostnaður hlýst af umsjón og umsýslu sem þau hafa með framkvæmd þess.

IX

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, leggur til að fjárhagsáætlun Búnaðarsambands Suðurlands fyrir árið 2006 verði samþykkt.

X

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, leggur til að við gerð fjárhagsáætlunar Kynbótastöðvar Suðurlands fyrir rekstrarárið 2006 verði sæðingagjöld lækkuð í kr 800,- á kú. Jafnframt að afsláttur vegna skýrsluhalds verði afnuminn.

XI

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, samþykkir óbreytt árgjald til BSSL, alls kr 1.000,- á félagsmann.

XII

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, samþykkir að þóknun aðalfundarfulltrúa verði kr 10.000,-, að viðbættri vísitölubreytingu á grunni launavísitölu frá og með apríl 2005.

XIII

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn á Flúðum 21. apríl 2006, samþykkir að laun stjórnarmanna verði kr 10.000,- á hvern stjórnarfund auk dagpeninga og aksturs skv. Ríkistaxta og framreiknist með vísitölbreytingum samkvæmt grunni í launavísitölu frá apríl 2005. Formaður fái tvöföld laun og dagpeninga á við aðra stjórnarmenn auk aksturs. Formaður fái að auki eingreiðslu sem nemur kr 150.000,- m.v. árið 2003 sem framreiknast með launavísitölu.

Fréttir af fræðslufundum í sauðfjárrækt 2006

Dagana 5. og 6. apríl síðastliðin voru haldnir fjórir fræðslufundir í sauðfjárrækt í sýslunum fjórum. Á fundina mættu alls 70 fyrir utan fyrirlesara. Á fundunum var farið yfir skýrsluhaldið 2005. Ásmundur Einar Daðason frá Lambeyrum fjallaði um örmerkingar sauðfjár og vinnuhagræðingu við fjárrag. Fyrirlestur Ásmundar var ákaflega fróðlegur en þar lýsti hann tækninýjungum sem bændur á Lambeyrum eru að taka upp. Þeir munu örmerkja öll lömb sem fæðast í vor. Eru að taka í notkun lófátölvu með innbyggðum örmerkjalesara sem þeir munu meðal annars skrá vorbókina í. Racewell fjárrekstrargang fluttu

Flosi 04-181 frá Borgarfelli

Lambeyrabændur inn frá Nýja-Sjálandi á síðast liðnu ári til að auðvelda sér fjárrag.

Veitt voru verðlaun fyrir veturgamla hrúta 2005 í Árnessýslu, Rangárvallasýslu, Vestur-Skaftafellssýslu og Austur-Skaftafellssýslu. Alls voru verðlaunaðir tólf veturgamlir hrútar, þrír í hverri sýslu. Athyglisvert er að Hylur 01-883 á sjö af þessum verðlaunahrútum. Fyrirkomulag á röðun hrútanna var þannig að allir hrútar komu til greina sem fengu 35,5 stig eða meira í samanlögð stig fyrir bak, malir og læri. Aðeins þeir hrútar komu til röðunar þar sem skýrslum hafði verið skilað til Bændasamtaka Íslands og gögn borist til baka. Við röðunina var eingöngu notast við sláturupplýsingar hrútanna og sett sem skilyrði að hver hrútur ætti að lágmarki 10 sláturlömb. Alls komu 108 hrútar til röðunar þar af voru 28 í Árnessýslu, 24 í Rangárvallasýslu, 30 í Vestur-Skaftafellssýslu og 26 í Austur-Skaftafellssýslu. Við röðunina var horft til þess að hrútarnir væru að gera útslag á sínu búi hvað varðar gerð og fitu, einnig að hrútarnir væru að gefa fallþyngd um eða yfir meðaltali búsinns. Misjafnt var eftir sýslum hvernig gekk að raða hrútunum, í Vestur-Skaftafellssýslu var það þó ekkert vandamál þar sem útslag veturgömlu hrútanna á Borgarfelli er gríðarlegt og röðuðu þeir sér í þrjú eftstu sætin. Í gangi er afkvæmaprófun fyrir sæðingastöðvarnar á Borgarfelli og verður mjög spennandi að sjá niðurstöður hennar í haust.

Niðurstöður úr verðlaunaveitingunum voru eftirfarandi:

Austur-Skaftafellssýsla								Sláturmiðurstöður hrúts					Sláturmiðurstöður bú			
Sæti	Nafn	Númer	Nafn býlis	Faðir	Stig	BML	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.	
1	Hvellur	04-064	Bjarnanesi	Hylur	01-883	85,0	36,0	40	16,3	9,58	6,65	1,44	15,9	8,67	6,87	1,26
2	Hans	04-034	Bjarnanesi	Áll	00-868	85,0	36,0	35	15,8	9,37	6,97	1,34	15,9	8,67	6,87	1,26
3	Sami	04-609	Jaðri	Sómi		85,0	35,5	23	18,1	9,70	7,96	1,22	16,4	8,59	7,43	1,16

Vestur-Skaftafellssýsla								Sláturmiðurstöður hrúts					Sláturmiðurstöður bú			
Sæti	Nafn	Númer	Nafn býlis	Faðir	Stig	BML	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.	
1	Flosi	04-181	Borgarfelli	Hylur	01-883	85,5	36,5	19	18,1	11,32	6,53	1,73	17,6	10,10	7,82	1,29
2	Fleygur	04-179	Borgarfelli	Hylur	01-883	85,5	36,0	19	18,7	11,63	7,63	1,52	17,6	10,10	7,82	1,29
3	Fífill	04-178	Borgarfelli	Spakur	00-909	85,0	36,0	13	17,6	11,69	7,77	1,50	17,6	10,10	7,82	1,29

Rangárvallasýsla								Sláturmiðurstöður hrúts					Sláturmiðurstöður bú			
Sæti	Nafn	Númer	Nafn býlis	Faðir	Stig	BML	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.	
1	Soldán	04-127	Skarði	Dreitill	00-891	85,5	35,5	48	16,9	9,25	6,96	1,33	16,3	9,04	7,62	1,19
2	Palli	04-313	Skarði (f. Fossi)	Hylur	01-883	85,5	35,5	15	16,6	9,60	7,00	1,37	16,3	9,04	7,62	1,19
3	Þristur	04-032	Teigi II	Hylur	01-883	85,0	36,0	14	16,7	8,86	6,79	1,30	16,2	8,20	7,35	1,12

Árnessýsla								Sláturmiðurstöður hrúts					Sláturmiðurstöður bú			
Sæti	Nafn	Númer	Nafn býlis	Faðir	Stig	BML	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.	
1	Múli	04-719	Vogsósum II	Lóði	00-871	85,5	36,5	32	17,9	10,25	7,75	1,32	17,8	9,34	8,19	1,14
2	Risi	04-781	Ósabakka II	Hylur	01-883	85,0	36,0	28	16,6	9,61	6,71	1,43	16,6	9,44	7,29	1,29
3	Blámi	04-008	Oddgeirshólum	Hylur	01-883	85,5	36,5	32	17,5	10,34	8,03	1,29	17,9	9,94	8,44	1,18

Viðurkenning fyrir besta nautð f. 1999

Á aðalfundi Búnaðarsambandsins á Flúðum 21. apríl s.l. afhenti Jón Viðar Jónmundsson, landsráðunautur í nautgriparækt, Kristni Guðnasyni, bónda á Þverlæk í Holtum, viðurkenningu fyrir besta nautið í nautaárgangi 1999. Viðurkenninguna hlaut Kristinn fyrir ræktun kynbótanautsins Polls 99008 undan Skildi 91022 og Grautargerð 346, Bassadóttur 86021.

Jón Viðar sagði við þetta tækifæri m.a. að sér væri mikil ánægja að því að afhenda Kristni þessa viðurkenningu þar sem að Þverlækur væri eitt þeirra fáu búa á landinu þar sem hægt væri að tala um að nautgriparækt væri stunduð af sömu ástríðu og sjá mætti í hrossa- og sauðfjárrækt héraðs. Þá sagði hann einnig að árangur búans á sviði nautgriparæktar væri einstaklega góður þar sem að einmitt nú væri að finna þrjú reynd naut í nautaskrá frá búinu en slíkt væri afar sjaldgæf sjón. Það bæri glöggt vitni um

Jón Viðar og Kristinn Guðnason á Þverlæk með viðurkenningu fyrir Poll 99008.
(Ljós. Jónas Erlendsson)

árangur áratuga ræktunarstarfs og áhuga á nautgriparækt á Þverlækjarbúinu.

Búnaðarsamband Suðurlands óskar ábúendum á Þverlæk innilega til hamingju með þennan góða árangur.

Búnaðarþingskosningum á Suðurlandi 2006 lokið

Föstudaginn 14. apríl s.l. rann út framlengdur frestur til framboðs til búnaðarþings. Kjörstjórn barst aðeins einn kjörlisti, L-listi landbúnaðarlistinn, og skoðast hann því sjálfkjörinn og kosningum til búnaðarþings á Suðurlandi lokið.

Rétt kjörnir fulltrúar Búnaðarsambands Suðurlands til setu á búnaðarþingi 2007-2009 eru því:

Aðalmenn:

1. Sveinn Ingvarsson Reykjahlíð, Skeiða- og Gnúpverjahreppi
2. Egill Sigurðsson, Berustöðum, Ásahreppi
3. Arnar Bjarni Eiríksson Gunnbjarnarholti, Skeiða- og Gnúpv.hr.
4. Guðni Einarsson Þórisholti, Mýrdalshreppi
5. Guðrún Stefánsdóttir Hlíðarendakoti, Rangárþingi eystra
6. Helga Jónsdóttir Pykkvabæ, Skaftárhreppi
7. Guðbjörg Jónsdóttir Læk, Hraungerðishreppi

Varamenn:

1. Ágúst Rúnarsson Vestra-Fíflholti, Rangárþingi eystra
  2. Helgi Eggertsson Kjarri, Ölfusi
  3. Elín Heiða Valsdóttir Úthlíð, Skaftárhreppi
  4. Jórunn Svavarsdóttir Drumbodstöðum, Bláskógabyggð
  5. Ólafur Eggertsson Porvaldseyri, Rangárþing eystra
  6. Ágúst Ingi Ketilsson Brúnastöðum, Hraungerðishreppi
  7. Kristinn Guðnason Árbæjarhjáleigu, Rangárþing ytra
- Búnaðarsamband Suðurlands
Kjörstjórn

Merkingar og merkjapantanir

Við minnum á að frá og með síðustu áramótum eiga allir nautgripir að vera einstaklingsmerktir og skráðir í einstaklingsmerkingakerfið MARK.

Frá og með 15. mars á allt sauðfé að vera einstaklingsmerkt.

Peir sem ekki hafa enn pantað eyrnamerki og/eða eiga eftir að skila hjarðbók fyrir nautgripi ættu að koma sínum málum í góðan farveg hið fyrsta.

Nautgripamerki er hægt að panta hjá Búnaðarsambandinu í síma 480 1800, hjá Bændasamtökunum í síma 563 0300 eða á www.bufe.is.

Hjarðbækur fyrir nautgripi er hægt að fá hjá Búnaðarsambandinu, Bændasamtökunum eða á vefsíðunum, www.bssl.is og www.bondi.is. Aðstoð við útfyllingu má fá hjá sömu aðilum og þeim skal skila til Búnaðarsambandsins.

Sauðfjármerki má panta hjá Búnaðarsambandinu í sínum 480 1800 eða 480 1819, hjá Bændasamtökunum í sími 563 0300, hjá innflutningsaðilum eða á www.bufe.is.

Of heitt í íslenskum fjósum

Í byrjun apríl var haldið námskeið á Selfossi sem bar titilinn „Sjálfvirkar mjaltir“. Aðalfyrirlesari námskeiðsins var Jan Brögger Rasmussen, yfirmaður byggingasviðs Dönsku ráðgjafabjónustunnar (Landbrugets Ráðgivingingscenter). Þó að á námskeiðinu væri einkum verið að tala um mjaltabjóna og skipulag fjósa í kringum þá voru það tvö atriði sem danska ráðgjafanum var mjög í mun að koma til skila og eiga trúlega við um allar fjósgerðir á Íslandi.

Númer eitt:

Bæta þarf loftræstingu íslenskra fjósa verulega. Í nýjum fjósum á Íslandi sem og í Danmörku er víðast hvar náttúrleg loftræsting, þ.e. engar víftur sem hreyfa loftið heldur er reynt að spila á eðlisfræðilega hegðun loftis sem stýrist af hita- og rakastigi. Náttúrleg loftræsting er ekki bara opnanlegur loftgluggi heldur verður að vera einhver hreyfing á loftinu sem þýðir að heita og raka loftið sem stígur upp og fer út um loftgluggan þarf að draga í fjósið kaldara og þurrara loft inn um þar til gerð inntaksop (hurðir eru ekki inntaksop!)

Í allra nýjustu fjósum eru auk þess víða komnar verðurstöðvar sem sjá um að stýra þakglugganum og inntaksopunum eftir hitastiginu í fjósinu. Verðurstöðin skal vera stillt á bilinu 0-3°C, þ.e. að eina atriðið sem þarf að uppfylla er að fjósið sé frostfrítt. Hafa þarf í huga við loftræstingu fjósa að kýr hafa heitara blóð en maðurinn.

Númer tvö:

Halda þarf básunum og göngusvæði kúnna hreinu! Sú rútínuvinna sem sparast kann við mjaltir við notkun mjaltabjóna þarf að breytast í rútínuvinnu við þrif. Bása þarf að skafa eftir þörfum dag hvern! Nota þarf undirburð og danska ráðleggingin er 500 g/kú/dag sé talað við ráðunaut þar í landi, 700 g/kú/dag sé talað við dýralækni. Nota þarf þar til gerðan spæni - hitameðhöndlaðan og bakteríufrían - ekki spæni úr næsta trésmíðaverkstæði. Danskurinn lagði mikla áherslu á að líta yfði á undirburð sem þennan sem fastan rekstrarkostnað í fjósum með mjaltabjóna. Hvað varðar göngusvæðin var talað um að sköfur ofan á bitum væru bestu og þurrustu gólfin en ef um heil gólf er að ræða þarf að vera um 2% vatnshalli inn að miðju og þar sé dren. Þær flórsköfur sem settar eru í fjósin ættu að vera með sterkum gúmmí/harðplastkanti. Hvoru tveggja til að þurrka betur göngusvæðið en ekki síður til að gólfín verði ekki of hál eins og þau munu verða fyrr en seinna þegar járníð í sköfunum nuddast sífellt við steypuna.

Niðurstaðan ef lögð er áhersla á að uppfylla þessi tvö atriði:

Hreinar kýr sem auðveldar eru í þrifum, hvort sem er fyrir mjaltamann eða mjaltaróbót en danski fyrirlesarinn Jan Brögger Rasmussen lagði gríðarlega áherslu á að kýr væru hreinar.

Til að minnka smítalag í fjósum á t.d. jógurbólgu og minnka vinnu við jógurþvottinn á kúnum verður að leggja áherslu á að umhverfi kúnna sé hreint. Þetta á að sjálf-sögðu við í öllum fjósgerðum og sama er hvaða mjaltabúnaður er notaður. Þó er augljóst að jógur- og spenapvottur kúa í fjósum með mjaltabjónum eru með öðrum hætti en ef mannhöndin vinnur verkið, mjaltabjóninn þrífur jú allar kýrnar eins, hvort sem þær eru hreinar eða skítugar þegar þær koma til mjalta. Grundvallaratriðið liggur því í því að kýrnar séu sem hreinastar þegar þær koma til mjalta og þar liggur eitt brýnasta verkefni bóndans/fjósameistarans. Það sem verður að gera er eftirfarandi:

Þrifa bása. Nauðsynlegt er að þrifa básana eftir þörfum dag hvern og bera spæni undir. Spæni þarf að vera fastur rekstrarkostnaður á hverju kúabúi, í legubásafjósum er ráðlagt 500 grömm á kú á dag. Nota skal til þess innfluttan, hitameðhöndlaðan og bakteríufrían spæni. Þetta þýðir að í 60 kúa fjósi fer einn 30 kg baggi á dag! Útlagður kostnaður kemur til baka í minni vinnu við spenapvott, lægri lyfja- og dýralækniskostnaði og meiri mjólk.

Þrifa göngusvæði. Flest legubásafjós í dag hafa sköfur hvort sem þær eru ofan á rimlum eða heilu gólfi. Sköfurnar þurfa að skafa fjósið nógu oft á sólarhring til að halda göngusvæðinu hreinu og þurru. Allar sköfur ættu að hafa gúmmíkant eða harðplast sem viðnámsflöt við steypuna. Þannig verða gólfin þurrari auk þess sem gólfin verða ekki eins hál fyrir kýrnar að ganga á. Vanda þarf val á sköfum!

Klippa kýrnar. Séu aðstæður fyrir hendi mun skíturinn festast á kúnum, því meir sem þær eru loðnar. Mest munar um að klippa jógur og hala. Vel klippt jógur auðvelda jógur- og spenapvott fyrir mjaltamenn og mjaltabjóna til muna og vel klipptir halar minnka mjög slettur á fjósveggi t.a.m. og auka almennt hreinlæti fjóssins.

Þrifalegar heimtraðir. Fljótlega kemur að því að kýr verði settar út á beit. Vel malarbornar heimtraðir frá bithaga og að fjósi, sem og þrifalegt nærumhverfi fjóssins er mikilvægt þegar kemur að hreinlæti kúa. Vel malarbornar götur með hæfilega finni möl stuðla auk þess að eðlilegu sliti klaufa.